

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

27 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Uncu Natalia în numele inculpatului Chirilciuc Victor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 august 2020, în cauza penală în privința lui

Chirilciuc Victor xxxxx, născut la
xxxxx, originar și domiciliat xxxxx

Termenul de examinare:

Prima instanță: 27.12.2018 – 15.03.2019;

Instanța de apel: 16.04.2019 – 04.08.2020;

Instanța de recurs: 30.10.2020 – 27.01.2021.

A C O N S T A T A T

1. Prin sentința Judecătorei Bălți (sediul Central) din 15 martie 2019, *pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală*, Chirilciuc Victor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, la 1 (unu) an închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei aplicate lui Chirilciuc Victor, pentru un termen de probațiune de 1 (unu) an.

A fost respinsă cererea procurorului privind dispunerea încasării cheltuielilor judiciare din contul inculpatului.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că Chirilciuc Victor, la 21 iulie 2018, aproximativ ora 23:00, aflându-se în apropierea magazinului „Objora” amplasat în mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 57, având intenția săvârșirii unui act de huliganism, încalcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, manifestând o obraznicie deosebită și demonstrând o lipsă de respect față de cei prezenți și dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind în mod conștient survenirea lor, acționând cu intenție directă îndreptată pentru atingerea scopului stabilit, fără careva motiv, i-a aplicat lui Aftinescu Eduard o lovitură cu pumnul în regiunea ochiului drept, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. 2018.10.D.0234 din

23 august 2018, leziuni corporale sub formă de plagă contuză în regiunea supraorbitală pe dreapta, fractura bazei oaselor metatarsiene 3-4 al piciorului drept și subluxația metatarsian 5, și după criteriul dereglării de lungă durată a sănătății se califică ca vătămări corporale medii.

Astfel, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită.*

3. Procurorul, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului Chirilciuc Victor, să-i fie aplicată o pedeapsă în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, de 2 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu dispunerea încasării din contul inculpatului în beneficiul statului, cheltuielile judiciare în sumă de 320 lei.

3.1. În motivarea apelului a invocat, că în speță, se atestă doar o singură circumstanță atenuantă în privința inculpatului, și anume, repararea benevolă a pagubei cauzate, și mai multe circumstanțe agravante, cum sunt, săvârșirea unei infracțiuni care atentează la sănătatea persoanei, la ordinea publică; comportamentul inculpatului atât la urmărirea penală, precum și în instanța de judecată; inculpatul nu a conștientizat gravitatea acțiunilor sale; a săvârșit infracțiunea fiind în stare de ebrietate alcoolică; lipsa căinței pentru faptele săvârșite, întrucât inculpatul continuă să săvârșescă infracțiuni din acest domeniu; și săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară sau pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză.

A susținut, că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, nu este oportună, în contextul în care Chirilciuc Victor a fost anterior condamnat prin sentința Judecătorei Bălți din 15 ianuarie 2013 în baza art. 186 alin. (2), 192¹ alin. (2), 208 alin. (1) Cod penal, iar potrivit art. 85 alin. (1) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani 4 luni, și prin sentința Judecătorei Bălți din 29 septembrie 2016, în baza art. 217 alin. (3) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani 6 luni.

Astfel, a menționat procurorul că inculpatul nu a conștientizat faptele săvârșite, iar comportamentul acestuia denotă că aplicarea pedepselor neprivative de libertate, nu au contribuit la corectarea și reeducarea inculpatului, acesta continuând să săvârșescă infracțiuni. Or, modalitatea de executare stabilită de către prima instanță, nu corespunde principiului proporționalității, reieșind din fapta săvârșită, urmările prejudiciabile și personalitatea inculpatului.

Cu referire la cheltuielile judiciare, acuzarea a indicat că în temeiul art. 227-229 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare în sumă de 320 lei, urmează a fi încasate din contul inculpatului Chirilciuc Victor în beneficiul statului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 august 2020, a fost admis apelul declarat de procuror, casată sentința primei instanțe în latura pedepsei și cheltuielilor de judecată, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Chirilciuc Victor, a fost condamnat în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, la 1 (unu) an închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

A fost dispusă încasarea din contul lui Chirilciuc Victor în beneficiul statului, cheltuielile judiciare în sumă de 320 lei.

4.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat, că examinând cauza penală, prima instanță a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, astfel corect concluzionând în privința vinovăției inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate, și just a încadrat juridic acțiunile acestuia în baza art. 287 alin. (1) Cod penal.

În opinia instanței de apel, chestiunea privind modalitatea de executare a pedepsei nu a fost individualizată și motivată corespunzător de către prima instanță, întrucât aceasta urma să efectueze o analiză mult mai complexă și minuțioasă a scopului pedepsei penale și a individualizării ei.

Instanța de apel a conchis, că inculpatul a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, care atentează la valoarea primordială protejată de legea penală, și anume la sănătatea persoanei, fiindu-i cauzate părții vătămate leziuni corporale medii, circumstanță care a fost ignorată de prima instanță la stabilirea oportunității aplicării suspendării executării pedepsei.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că concluzia primei instanțe, precum că corijarea inculpatului este posibilă și prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, a fost una greșită și neîntemeiată, din care motiv a exclus-o, și menționând că astfel nu se consideră că prin această soluție, se înrăutățește situația condamnatului.

De asemenea, în opinia instanței de apel, prima instanță nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, la stabilirea modului executării pedepsei aplicate inculpatului, susținând o poziție eronată în ce privește aplicarea în privința inculpatului a prevederilor art. 90 Cod penal.

Instanța de apel a menționat, că discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al circumstanțelor cauzei, precum și ignorarea unor aspecte evidente, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și greșit motivate în privința aplicării pedepsei cu suspendarea condiționată a executării acesteia.

În acest sens, instanța de apel a precizat că reieșind din soluția adoptată de prima instanță, se constată că la stabilirea și aplicarea pedepsei în privința inculpatului Chirilciuc Victor, instanța nu a luat în considerație scopul și

criteriile de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 61 și 75 Cod penal, circumstanțele reale ale cauzei, care fiind analizate, nu permit instanței stabilirea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării acesteia.

Astfel, instanța de apel a apreciat că modalitatea de executare stabilită în privința inculpatului Chirilciuc Victor, nu este în acord cu principiul proporționalității, având în vedere fapta săvârșită și urmările mai puțin grave cauzate părții vătămate.

Instanța de apel a precizat, că anterior inculpatul a mai săvârșit infracțiuni și contravenții, pentru care a fost sancționat penal și contravențional, însă nu a făcut concluzii și atitudini.

Instanța de apel a conchis că în privința lui Chirilciuc Victor, care a fost condamnat în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, urmează să i se stabilească executarea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 1 an, în penitenciar de tip semiînchis, cu excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal.

Totodată, instanța de apel a menționat că excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, în raport cu soluția prevăzută la art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, nu poate fi considerată o agravare a situației inculpatului, deoarece nu s-a făcut o altă reîncadrare a faptei în sensul agravării și nici nu s-a dat o altă individualizare a pedepsei stabilite în același sens.

Cu referire la cheltuielile judiciare, instanța de apel a indicat că întrucât s-a constatat că Chirilciuc Victor este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, și reținând prevederile art. 227 alin. (1), (2) pct. 5), 229 Cod de procedură penală, urmează a fi încasate din contul acestuia, cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizei judiciare nr. 2018.10.D.0234 din 23 septembrie 2018 (f.d.17) în sumă de 320 lei. Or, suma de 320 lei, în raport cu starea materială a inculpatului Chirilciuc Victor, nu poate influența substanțial asupra situației materiale.

5. Avocatul Uncu Natalia în numele inculpatului, fără a indica un temei concret din cele prezente la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia, și menținerea sentinței primei instanțe.

5.1. În argumentarea recursului menționează, că nu este de acord cu modalitatea de executare a pedepsei stabilite inculpatului Chirilciuc Victor, în contextul în care prima instanță a constatat suficiente circumstanțe necesare pentru a fi aplicată instituția suspendării condiționate a executării pedepsei în privința inculpatului Chirilciuc Victor.

Susține, că judecând apelul, instanța de apel nu a luat în considerație prevederile art. 2, 7, 75-78 Cod de procedură penală, explicațiile Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 16 din 31 mai 2004 cu privire la aplicarea în practica judiciară a principiului individualizării pedepsei, precum și faptul că inculpatul Chirilciuc Victor, a recunoscut vina integral și s-a căit sincer de cele săvârșite, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, existența circumstanțelor atenuante, și anume căința sinceră, iar careva circumstanțe

aggravante nu au fost stabilite.

Consideră că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că inculpatul a colaborat cu organul de urmărire penală, de faptul că acesta a dat declarații, că este unicul întreținător în familie, întrucât concubinează cu Donțu Natalia și are la întreținere 4 copii minori, iar faptul că inculpatul era angajat în calitate de hamal la SRL „Produse de Familie”, denotă că acesta s-a corectat.

6. Procurorul a depus referință la recursul declarat de apărare, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

Indică în susținerea referinței, că instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei aplicată inculpatului, criteriile generale și speciale de individualizare a pedepsei, au fost valorificate.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul menționează, că potrivit practicii judiciare constante, *erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică, dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.*

Din textul recursului declarat, Colegiul penal constată că partea apărării nu invocă un temei concret pentru declararea recursului prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, însă reieșind din esența argumentelor invocate se atestă că titularul cererii de recurs critică decizia instanței de apel dintr-un singur considerent, și anume invocă dezacordul cu modalitatea de individualizare a pedepsei penale, motive care se subscriu temeiului de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Așadar, instanța de recurs se va expune doar în privința temeiului de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, în partea ce ține de corectitudinea individualizării pedepsei penale aplicate inculpatului Chirilciuc Victor, întrucât în circumstanțele în care recursul nu este motivat sub aspectul temeiului de casare invocat, instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al apărării cu circumstanțe în fapt și în

drept, care l-ar justifica.

În acest context, Colegiul penal menționează, că potrivit art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele atenuante și agravante, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, instanța de recurs reamintește, că categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă – amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Referitor la dezacordul apărării cu modalitatea de executare a pedepsei stabilită inculpatului Chirilciuc Victor, de către instanța de apel, Colegiul penal reține că aceasta corect a apreciat că modalitatea de executare a pedepsei stabilită inculpatului de către prima instanță, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, nu este proporțională cu fapta săvârșită și urmările cauzate părții vătămate, or, deși inculpatul Chirilciuc Victor nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, a recunoscut vina integral și s-a căit sincer de cele săvârșite, totuși instanța de apel corect a accentuat, că scopul pedepsei penale prevăzut la art. 61 Cod penal, în privința inculpatului poate fi realizat doar prin izolarea acestuia de societate, ținând cont de caracterul faptei prejudiciabile, de urmările acesteia, de faptul că anterior acesta a fost condamnat, însă inculpatul nu s-a corectat, și din contra a săvârșit o altă infracțiune gravă, care a atentat la viața și sănătatea persoanei.

Ca urmare, instanța de recurs menționează și faptul că circumstanțele la care face referire apărarea în cererea de recurs au fost luate în calcul la aplicarea pedepsei de către instanța de apel, care la stabilirea pedepsei închisorii, a ținut cont de personalitatea inculpatului, de faptul că acesta anterior a fost condamnat pentru infracțiuni similare, a recunoscut vinovăția,

se căiește sincer și a solicitat ca judecarea cauzei să fie înfăptuită în procedura simplificată.

Astfel, instanța de apel corect a respins argumentele apărării cu privire la aplicarea în privința inculpatului Chirilciuc Victor a prevederilor art. 90 Cod penal, or, instanța de judecată *poate* dispune suspendarea executării pedepsei sau suspendarea parțială a executării pedepsei, doar în cazul în care consideră că scopul pedepsei stabilit de legiuitor la art. 61 Cod penal, poate fi atins prin prisma normelor indicate supra.

Respectiv, instanța de apel corect a concluzionat, că scopul legii penale în speță poate fi realizat doar prin izolarea de societate a inculpatului Chirilciuc Victor, deoarece fiind anterior condamnat, careva concluzii pozitive în acest sens nu și-a făcut, iar pedeapsa stabilită va contribui la corectarea și reeducarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane.

Față de cele ce preced, Colegiul penal conchide că, instanța de apel la compartimentul individualizării pedepsei, a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75, 76 Cod penal și corect a considerat nejustificată aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Prin urmare, Colegiul penal constată că, concluzia instanței de apel corespunde circumstanțelor cauzei și criteriilor de stabilire a pedepsei, aceasta fiind motivată și aplicată în limitele legii, din care motiv se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de către avocatul Uncu Natalia în numele inculpatului, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Uncu Natalia în numele inculpatului Chirilciuc Victor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 august 2020, în cauza penală în privința lui **Chirilciuc Victor xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată, pronunțată la **12 martie 2021.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor